

## Nowe stanowiska *Dermestoides sanguinicollis* (FABRICIUS, 1787) i *Lymexylon navale* (LINNAEUS, 1758) (Coleoptera: Cleridae, Lymexylidae) na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej

New stands of *Dermestoides sanguinicollis* (FABRICIUS, 1787) and *Lymexylon navale* (LINNAEUS, 1758)  
(Coleoptera: Cleridae, Lymexylidae) in the Wielkopolsko-Kujawska Lowland

Przemysław ŻURAWLEW<sup>1</sup>, Wiktor KROKER<sup>2</sup>

<sup>1</sup> Projekt Orthoptera Polski, Żbiki 45, 63-304 Czermin; e-mail: grusleon@gmail.com

<sup>2</sup> Dębogóra, ul. Brzozowa 10, 62-006 Kobylnica, e-mail: kiktork12@gmail.com

KEY WORDS: Coleoptera, rare species, Cleridae, Lymexylidae, Wielkopolsko-Kujawska Lowland.

Przedstawiono informacje o nowych stanowiskach dwóch saproksylicznych chrząszczy, które stwierdzono w gołuchowskim parku-arboretum, w południowo-wschodniej części Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej.

*Dermestoides sanguinicollis* wymieniany jest jako gatunek reliktowy dla lasów o charakterze pierwotnym w Europie (ECKELT i in. 2018). Gatunek podawano z części europejskich krajów: Austrii, Białorusi, Bośni i Hercegowiny, Czech, Danii, Francji, Grecji, Gruzji, Hiszpanii, Niemiec, Polski, Rosji, Rumunii, Słowacji, Słowenii, Szwajcarii, Szwecji, Ukrainy i Wielkiej Brytanii (ASAW i in. 2018).

W Polsce zasiedla stare, osłabione i zamierające dęby, często opanowane przez larwy kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo* LINNAEUS, 1758. W naszym kraju podawany był z bardzo nielicznych stanowisk z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej, Niziny Mazowieckiej, Puszczy Białowieskiej, Dolnego Śląska, Górnego Śląska i Wzgórz Trzebnickich (KONWERSKI 2004, JAŁOSZYŃSKI i in. 2005, MIŁKOWSKI 2013). Na obszarze Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej wykazany dotąd tylko z rejonu Głogowa (BURAKOWSKI i in. 1986), Rogalina (BANASZAK 1978), Rogalinka (JAŁOSZYŃSKI i in. 2005) i Sobina (SMOLIS i in. 2016). Gatunek został umieszczony na „Czerwonej Liście Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce” (PAWŁOWSKI i in. 2002) i w „Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt” (KONWERSKI 2004).

Nowe stanowisko:

- YT04 Gołuchów, 21 VI 2020 i 27 VI 2021, po 1 ex., na pniaku dębowym we wschodniej części parku-arboretum (Ryc. 1), leg. et det. W. KROKER.



Ryc. 1. *Dermestoides sanguinicollis* (FABRICIUS, 1787),  
Gołuchów, 27 VI 2021 (fot. W. KROKER).

Fig. 1. *Dermestoides sanguinicollis* (FABRICIUS, 1787),  
Gołuchów, 27 VI 2021 (phot. W. KROKER).

*Lymexylon navale* to rzadko spotykany chrząszcz występujący w prawie całej Europie i Azji Mniejszej. Zasiedla stare lasy i aleje dębowe, najchętniej te silnie nasłonecznione. W przeszłości wyrządzał często znaczne szkody, niszcząc zarówno martwe drewno drzew stojących, jak i materiał leżący (DOMINIK i STARZYK 2004).

W krajowej literaturze znaleźć można o nim najczęściej dawne dane z takich krain jak: Beskid Wschodni, Beskid Zachodni, Dolny Śląsk, Nizina Mazowiecka, Nizina Wielkopolsko-Kujawska, Pobrzeże Bałtyku, Pojezierze Mazurskie, Puszcza Białowieska, Roztocze, Sudety Zachodnie, Wyżyna Małopolska i Wzgórz Trzebnickie (BURAKOWSKI i in. 1986). Z obszaru Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej podawany był sprzed ponad 100 lat z kilku stanowisk

(BURAKOWSKI i in. 1986), natomiast ostatnio został znaleziony w Rogalińskim Parku Krajobrazowym (MOKRZYCKI i in. 2008) i Gryżyńskim Parku Krajobrazowym (RUTA i in. 2016).

Nowe stanowisko:

- YT04 Gołuchów, 21 VI 2020, 1♀ składająca jaja, na pniaku dębowym, we wschodniej części parku-arboretum (Ryc. 2), leg. et det. W. KROKER.



Ryc. 2. *Lymexylon navale* (LINNAEUS, 1758), Gołuchów, 21 VI 2020 (fot. W. KROKER).

Fig. 2. *Lymexylon navale* (LINNAEUS, 1758), Gołuchów, 21 VI 2020 (phot. W. KROKER).

Omawiane gatunki po raz pierwszy wykazano dla parku-arboretum w Gołuchowie, który jest jednym z najcenniejszych i najlepiej poznanych koleopterologicznie miejsc na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej – do roku 2015 wykazano 1007 gatunków. Najciekawszą i zarazem najbardziej liczną grupę stanowią tu chrząszcze saproksyliczne i ksylofagiczne. Ocenia się, że jest to grupa licząca w tym miejscu ponad 550 gatunków. Są to przedstawiciele przede wszystkim takich rodzin jak Anthribidae, Buprestidae, Cerambycidae, Cleridae, Curculionidae, Elateridae, Endomychidae, Erotylidae, Eucnemidae, Histeridae, Laemophloidae, Lucanidae, Lycidae, Malachidae, Monotomidae, Mordellidae, Mycetophagidae, Oedemeridae, Ptinidae, Pyrochroidae, Pythidae, Salpingidae, Scarabaeidae, Silvanidae, Sphindidae, Staphylinidae, Tenebrionidae, Tetratomidae, Throscidae, Trogossitidae i Zopheridae (KICZYŃSKA i in. 2015).

## PIŚMIENNICTWO

- ASAW D.D., BARCLAY M.V.L. 2018. *Dermestoides sanguinicollis* (FABRICIUS, 1787) (Cleridae: Korynetinae), a rare saproxylic beetle new to Britain. *The Coleopterist*, **27** (2): 49-53.
- BANASZAK J. 1978. Entomofauna zabytkowych dębów w Rogalinie. *Wszechświat*, **5**: 123-125.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 1986. Chrząszcze Coleoptera. Dermestoidea, Bostrichoidea, Cleroidea i Lymexyloidea. *Katalog Fauny Polski*, **23** (11): 1-243.

- DOMINIK J., STARZYK J.R. 2004. Owady uszkadzające drewno. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa. 550 ss.
- ECKELT A., MÜLLER J., BENSE U., BRUSTEL H., BUBLER H., CHITTARO Y., CIZEK L., FREI A., HOLZER E., KADEJ M., KAHLEN M., KÖHLER F., MÖLLER G., MÜHLE H., SANCHEZ A., SCHAFFRATH U., SCHMIDL J., SMOLIS A., SZALLIES A., NÉMETH T., WURST C., THORN S., CHRISTENSEN R.H.B., SEIBOLD S. 2018. „Primeval forest relict beetles” of Central Europe: a set of 168 umbrella species for the protection of primeval forest remnants. *Journal of Insect Conservation*, **22**: 15-28.
- JAŁOZYŃSKI P., KONWERSKI Sz., MAJEWSKI T., MIŁKOWSKI M., RUTA R., ŻUK K. 2005. Nowe stanowiska interesujących przetrasków (Coleoptera: Cleridae) w Polsce. *Wiadomości Entomologiczne*, **24** (4): 219-225.
- KICZYŃSKA A., MATUSZKIEWICZ J.M., ADAMSKI T., MELKE A., ŻURAWLEW P., BOGDANOWSKA A., WYLEGAŁA P., PIRÓG A., KOŃCZAK J., JAROS R., HORBACZ A. 2015. Program ochrony przyrody Parku-Arboretum w Gołuchowie. Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa-Poznań. 148 ss.
- KONWERSKI Sz. 2004. *Dermestoides sanguinicollis* (FABRICIUS, 1787). (ss. 130-131) [W:] GŁOWACIŃSKI Z., NOWACKI J. (red.) *Polska Czerwona Księga Zwierząt – Bezkręgowce*. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Akademia Rolnicza w Poznaniu, Kraków-Poznań.
- MOKRZYCKI T., BYK A., BOROWSKI J. 2008. Rzadkie i reliktywne saproksyliczne chrząszcze (Coleoptera) starych dębów Rogalińskiego Parku Krajobrazowego. *Parki Narodowe i Rezerваты Przyrody*, **27** (4): 43-56.
- MIŁKOWSKI M. 2013. Nowe stanowisko *Dermestoides sanguinicollis* (FABRICIUS, 1787) (Coleoptera: Cleridae) w Polsce. *Wiadomości Entomologiczne*, **32** (2): 157.
- PAWŁOWSKI J., KUBISZ D., MAZUR M. 2002. Coleoptera Chrząszcze. (ss. 88-110) [W:] GŁOWACIŃSKI Z. (red.) *Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce*. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków.
- RUTA R., ORZECZOWSKI R., ALEKSANDROWICZ O., BOROWSKI J., BUCHHOLZ, KOMOSIŃSKI K., LUBECKI K., PRZEWOŻNY M. 2016. Chrząszcze (Insecta: Coleoptera) Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego. *Przegląd Przyrodniczy*, **27** (20): 28-62.
- SMOLIS A., SZCZEPAŃSKI W.T., KADEJ M., SZCZEPAŃSKI W., MALKIEWICZ A., ZAJĄC K., KARPIŃSKI L., TARNAWSKI D. 2016. Przyczynek do poznania rozszedlenia wybranych gatunków saproksylicznych chrząszczy (Insecta, Coleoptera) na Dolnym Śląsku. *Przyroda Sudetów*, **19**: 87-114.

Wpłynęło: 17 lutego 2022  
Zaakceptowano: 31 sierpnia 2022